

Verkiezingsprogramma 2017-2022

Vertrouwd en dichtbij

CDA Súdwest-Fryslân

Voorwoord

Súdwest-Fryslân is de mooiste gemeente van Nederland. Daar zijn wij trots op! Het CDA staat voor het behoud van ons landschap, ús taal en ús Mienskip, de creativiteit, de ondernemerszin en ons cultureel erfgoed.

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 'Vertrouwd en Dichtbij' van het CDA Súdwest-Fryslân. Het programma is samengesteld door de programmacommissie met vertegenwoordigers van het bestuur, de huidige CDA-fractie en diverse ervaringsdeskundigen. Er is een grondige inventarisatie gedaan naar de wensen en behoeften van wijk- en dorpsraden en van inwoners, bedrijven en vele belangengroepen in Súdwest-Fryslân. In het programma hebben we al deze adviezen en bouwstenen verwerkt. Ons doel: een mensgericht programma op basis van de uitgangspunten van het CDA waarin jong en oud zich kan herkennen.

Súdwest-Fryslân staat voor nieuwe uitdagingen: in de zorg, werkgelegenheid, duurzaamheid, sport en woningbouw. In dit plan staat centraal waar het CDA Súdwest-Fryslân de komende

jaren aan wil bouwen: het goede behouden, maar ook open staan voor verandering en vernieuwing en met elkaar in solidariteit werken aan een rechtvaardige en eerlijke samenleving.

Het CDA staat voor een sterke samenleving, waar ieder zich thuis voelt en respect de norm is. Met elkaar willen we 'Súdwest-Fryslân' doorgeven.

Met gepaste trots onderschrijf ik namens het bestuur dit prachtige programma van harte.

Catharina van Staveren
Voorzitter bestuur CDA Súdwest-Fryslân

Inhoud

Vertrouwd en dichtbij	5
1. Onze gemeente	7
1.1 Een mooie gemeente	7
1.2 Kernenbeleid	8
1.3 Leefomgeving	9
1.4 Goed wonen	10
1.5 Onze cultuur	11
1.6 De verbindende factor	12
1.7 Dienstverlening	13
2. Economie en Omgeving	15
2.1 Economische ontwikkeling	15
2.2 Recreatie	16
2.3 Duurzaamheid	17
2.4 Lokale economie	18
2.5 Gezonde agrarische sector	19
2.6 Nieuwe groene energie	20
2.7 Minder regels	21
3. Gezondheid	22
3.1 Beweging en vitaliteit	22
3.2 Welzijn en zorg	23
4. Gemeentefinanciën	24

CDA Súdwest-Fryslân

Secretariaat:
Buren 15
8757 JW GAAST
secretariaat@cda-swf.nl

www.cda-swf.nl
www.facebook.com/cdaswf
<http://twitter.com/CDASWF>

© CDA Súdwest-Fryslân, 2017

Vertrouwd en dichtbij

Binnenkort kiezen we een nieuwe gemeenteraad voor de komende vier jaar. Voor een gemeente die vanaf 1 januari 2018 bestaat uit 83 dorpen en 6 steden, met in totaal 89.000 inwoners. Qua oppervlakte de grootste gemeente van ons land.

Maar wél een gemeente waar de politiek dicht bij die inwoners wil staan, waar de lijntjes van de burgers naar de bestuurders en van de bestuurders naar de burgers kort zijn. Waar men van elkaar weet waar men mee bezig is, waar men naar elkaar luistert en waar men naar elkaar omziet.

Het CDA is een christendemocratische volkspartij; CDA Súdwest-Fryslân is de partij die midden in de samenleving staat. Het CDA Súdwest-Fryslân wil er zijn voor iedereen. Voor jong en oud, voor werkgevers en werknemers, voor ondernemers, voor boeren en tuinders, voor gezinnen en alleenstaanden.

Voor mensen die het moeilijk hebben vanwege een beperking, voor mensen die geen werk hebben en voor mensen die eenzaam zijn.

In een tijd waarin ook veel inwoners van onze gemeente onvrede voelen bij de politiek en de veranderende wereld om hen heen, wil het CDA een anker en een perspectief bieden.

Het CDA Súdwest-Fryslân wilde geen verkiezingsprogramma vóór de inwoners schrijven maar mét de inwoners. Daarom hebben we alle dorps-, stads- en wijkbelegangen gevraagd om input te leveren. Daarom zijn we de straat op gegaan en hebben aan u gevraagd wat ú belangrijk vindt. Daarom hebben we aan onze leden gevraagd wat er volgens hen in het programma moet staan en daarom hebben we veel telefoontjes gepleegd. En we hebben vooral goed geluisterd!

En daarom is dit programma een document geworden waaraan onze inwoners zelf de grootste bijdrage hebben geleverd.

De gemeenschap waar onze inwoners deel van uitmaken is betrokken bij hun dorp of stad, bij hun buurt, hun

vereniging, bij hun kerk of school, bij hun werk, bij hun familie of bij hun gezin. Dat alles vormt het ware draagvlak en de kracht van onze samenleving. Met hart voor onze cultuur, onze natuur en het welzijn van de mensen om ons heen. In die geest wil het CDA Súdwest-Fryslân de komende 4 jaar midden in de samenleving staan en samen met de inwoners werken en bouwen aan onze mooie, grote gemeente. *Een gemeente waar we graag willen wonen en werken.*

We hebben ervoor gekozen ons verkiezingsprogramma kort en leesbaar te houden. Maar we willen belangrijke items daarmee zeker niet tekort doen. Mocht u nog iets missen of wilt u toelichting of aanvullende informatie over onze standpunten, neem dan gerust contact met ons op. Wij zullen u graag te woord staan.

Programmacommissie CDA Súdwest-Fryslân:

Gea Akkerman

Douwe Attema

Uilkje Attema

Bianca Domhof

Anneke Koster

Ultsje Wiersma

1. Onze gemeente

1.1 Een mooie gemeente

De gemeente Súdwest-Fryslân is een prachtige gemeente met een zeer gevarieerd gebied. De gemeente is inmiddels goed verankerd in de mienskip. Met ingang van 1 januari 2018 komen 15 dorpen van Littenseradiel bij Súdwest-Fryslân. Deze dorpen zijn meer dan welkom. Met deze samenvoeging ontstaat een gemeente met 89 kernen en 89.000 inwoners. Súdwest-Fryslân is inmiddels een grote gemeente die uitstekend in staat is de vraagstukken adequaat op te pakken en die toekomstbestendig is.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Dat de inwoners van Littenseradiel zich 'thuis voelen' in Súdwest-Fryslân.
- Een optimale dienstverlening: de gemeente is altijd klantvriendelijk en goed bereikbaar.
- Een kernachtig ambtelijk apparaat, waarbij tussen de afdelingen efficiënt wordt samengewerkt.
- Dat de ambtelijke organisatie meebeweegt met de maatschappij; modern, slank en effectief.
- Een gemeente zijn die centraal staat in Fryslân en een gemeente die meetelt op landelijk gebied

1.2 Kernenbeleid

Het kernenbeleid is ingevoerd op initiatief van het CDA. Via het kernenbeleid zijn er altijd korte lijnen tussen onze inwoners, dorpen, wijken en steden, en de gemeente. Stads-, dorps- en wijkbelangen krijgen via het kernenbeleid op snelle wijze antwoorden op al hun vragen. Ze hebben een vaste contactpersoon die altijd bereikbaar is.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Het kernenbeleid uitbouwen en nog beter positioneren en benutten.
- Nagaan of de vragen vanuit de kernen ook groter zijn dan de (financiële) mogelijkheden.
- Een centrummanager voor Bolsward en Sneek.

1.3 Leefomgeving

Hoewel tijden veranderen en de gemeente niet meer alles kan doen, is er in onze gemeente een grote mate van saamhorigheid en betrokkenheid. Onze inwoners zijn zeker bereid mee te denken en mee te werken in het belang van hun leefomgeving. De gemeente is vaak de trekker. Zij schept de randvoorwaarden en het financiële kader.

Inwoners vinden het belangrijk dat hun groen, perken, straten en pleinen goed worden onderhouden. Veiligheid blijft belangrijk: Het voorkomen van criminaliteit is een speerpunt, net als veiligheid op de weg. Vervoer mag geen belemmering zijn.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Goed onderhouden wegen en openbaar groen: als dorpen of wijken daar voor openstaan, kan openbaar groen met een financiële vergoeding vanuit de gemeente aan buurten worden overgedragen.
- Meer aandacht voor de verkeersveiligheid: specifieke aandacht voor veilige schoolroutes en landbouwverkeer en wegwerken van achterstallig onderhoud van wegen en fietspaden.
- Goede bereikbaarheid voor elke vorm van vervoer.
- Voldoende en veilige speelgelegenheden.
- Vormen van buurtpreventie stimuleren (bijvoorbeeld WhatsApp-groepen).

1.4 Goed wonen

We hebben een prachtige gemeente om in te wonen en zijn daarom bovengemiddeld in trek. De kavelverkoop zit enorm in de lift en loopt qua aantallen weer net zo voortvarend als in de hoogtijdagen vóór de economische crisis. We moeten goed in beeld houden waar behoefte is en aan welk type woningbouw. Door zaken als demografische ontwikkelingen en de nieuwe woningwet zien we dat er steeds meer trek is naar de grotere kernen. Woningcorporaties moeten minimaal 80% van hun vrijkomende woningen aanbieden aan mensen met een inkomen beneden € 36.165.

Tot en met 2040 stijgt de groep 65-plussers. Deze groep zoekt steeds meer de nabijheid van voorzieningen op.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Passend woningaanbod voor elke doelgroep, zodat mensen kunnen (blijven) wonen waar ze willen.
- Stimuleren dat alle woningen vanaf 2030 energieneutraal zijn.

1.5 Onze cultuur

Onze gemeente heeft veel verenigingen en groepen die actief zijn op cultureel gebied. Veel dorpen hebben hun eigen muziekvereniging, toneelvereniging, et cetera. En telkens blijkt weer hoe belangrijk dat is. Ook onze zes steden bieden ons en onze toeristen veel: prachtige panden met mooie gevels, waar de geschiedenis vanaf te lezen is.

Theater Sneek is verankerd in de regio en voldoet aan een behoefte. Samen met de dorpshuizen blijkt telkens weer hoe belangrijk muziek, cultuur, theater en toneel zijn. Dit geldt ook voor onze musea en bibliotheken. De financiële speelruimte wordt minder en het aantal vrijwilligers en soms het aantal bezoekers loopt terug. Toch blijven het erg belangrijke voorzieningen.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Samenwerken met de kunst- en cultuurgeledingen en gezamenlijk de koers voor de komende jaren bepalen.
- Dat er voldoende accommodaties zijn waar de verenigingen hun hobby's en activiteiten kunnen uitoefenen.
- Altijd aandacht voor de Friese taal.

1.6 De verbindende factor

Eén van de uitdagingen de komende jaren is dat mensen elkaar ontmoeten. Er moet volop aandacht blijven voor mogelijkheden die ervoor zorgen dat mensen elkaar kunnen blijven opzoeken en ontmoeten. De gemeente heeft een sleutelpositie om mensen samen te brengen. Een speerpunt wordt, daar waar nodig, de onderlinge samenwerking van verenigingen.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Goede accommodaties zoals dorpshuizen en wijkgebouwen. Daar vinden ontmoeting, ontspanning en het verenigingsleven plaats.
- Dat er tussen verenigingen wordt samengewerkt om zaken voor elkaar te krijgen.
- Dat het voor iedereen mogelijk is om lid te worden van een vereniging.

1.7 Dienstverlening

De gemeente is er voor onze inwoners en is altijd klantgericht en klantvriendelijk. Helder en regelmatig communiceert de gemeente over haar inkomsten en uitgaven, over de ozb, et cetera.

In de lijn van het klantgericht werken is de gemeente ook altijd fysiek bereikbaar via de balie. De openingstijden zijn altijd flexibel.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Dat de verbouwing van het gemeentehuis bijdraagt aan de dienstverlening.
- Dat milieustraten goed gefaciliteerd worden.
- Een toegankelijke en actuele website.
- Goede communicatie over alles wat de gemeente doet.

2. *Economie en Omgeving*

2.1 Economische ontwikkeling

Economische ontwikkeling is van grote waarde voor onze gemeente. Werk is de smeerolie voor de samenleving en bindt onze inwoners. We dagen het bedrijfsleven uit om het voortouw te nemen in innovatie en de verbinding te maken tussen onderwijs, bedrijfsleven en duurzaamheid.

Inspelen op de vraag naar uitbreiding van en het op voorraad hebben van bedrijventerreinen vraagt om een strategie en beleidskader. Niet elke kern kan immers een bedrijventerrein ontwikkelen.

Bedrijventerreinen moeten goed bereikbaar zijn, zowel op de digitale weg als op de echte wegen.

Digitale bereikbaarheid speelt een steeds belangrijker rol, snel internet is een must. Snelle aanleg van glasvezel is daarbij essentieel.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Herstructurering van bestaande bedrijventerreinen.
- Ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein (De Hemmen).
- Dat de ondernemer stimuleert en de gemeente faciliteert.
- De werkloosheid terugbrengen tot onder de 5%.
- Aanleg van glasvezelverbindingen.

2.2 Recreatie

Toerisme is een van de economische pijlers van de gemeente. Súdwest-Fryslân is aantrekkelijk door haar weidsheid, de vele meren en vaarten, de IJsselmeerkust en het groene landschap. In onze gemeente liggen zes van de Elf Friese steden, die tot ver over de grens bekend zijn. In onze gemeente is dan ook een groot aantal jachthavens, campings, vakantieparken met recreatiewoningen, hotels en B&B's. We willen een florerende recreatieve sector waar ondernemers een goed inkomen kunnen realiseren en waar gasten met plezier komen. Het zorgt voor werkgelegenheid en voor bestaansrecht van voorzieningen in de kernen.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Ruimte voor recreatie en toerisme.
- Bestaande campings, jachthavens en recreatieparken kunnen vernieuwen.
- Investeren in een goede infrastructuur voor het toerisme.
- Meer verbindingen tussen bestaand aanbod.
- Aandacht voor slechtweeraaccommodaties, zodat Súdwest-Fryslân het hele jaar aantrekkelijk is voor toeristen.

2.3 Duurzaamheid

Er is, wat CDA Súdwest-Fryslân betreft, geen tegenstelling tussen duurzaamheid en economische ontwikkeling. Deze versterken elkaar. De gemeente bewaakt dat ruimtelijke ontwikkelingen goed in het landschap passen en duurzaam zijn. We hebben de aarde in bruikleen: goed rentmeesterschap hoort daarbij.

Bij een gezonde samenleving hoort een gezonde economie. De gemeente faciliteert dit, want het midden- en kleinbedrijf (MKB) heeft in deze snel veranderende tijd baat bij de juiste keuzes. De gemeente stelt de randvoorwaarden vast, waarbinnen bedrijven zich verder kunnen ontwikkelen.

CDA Súdwest-Fryslân is tegen gaswinning en vóór duurzame energie. De rijksoverheid heeft bepaald dat er straks een groot windmolenpark in het IJsselmeer komt. Verder komt er nog een windpark op de kop van de Afsluitdijk. Hiermee worden we straks in één klap de groenste gemeente van Fryslân. Ons icoon, de Afsluitdijk, toont vele vormen van innovatie op het gebied van duurzame energie (*blue energy*).

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Dat inwoners en ondernemers optimaal profiteren van de opbrengsten van windmolenparken.
- Na de twee windparken, IJsselmeer en Kop Afsluitdijk, geen andere windmolenparken in onze gemeente.

2.4 Lokale economie

Het CDA Súdwest-Fryslân zet zich in voor de lokale economie. Het CDA wil vitale centra, in de steden maar ook in de dorpen. Maatwerk, goed luisteren en in gesprek gaan met elkaar zijn hiervoor vereisten.

Midden- en kleinbedrijf

Een proactieve aanpak is nodig om sneller in te kunnen spelen op de wensen vanuit het midden- en kleinbedrijf. Weten wat er speelt en maatwerk zijn de sleutelwoorden. In opleidings- en re-integratietrajecten voor uitkeringsgerechtigden liggen kansen voor beide partijen.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Winkels in het centrum van de stad of het dorp, en niet aan de randen. Levendige stads- en dorpscentra, waar het goed winkelen is.
- Het MKB volop ruimte geven voor ontwikkeling.
- Dat de gemeente in gesprek gaat met de betrokkenen als vastgoedeigenaren, winkelverhuurders en huurders.
- Dat de leegstand geïnventariseerd wordt en dat partijen snel gebruikers voor deze panden vinden.
- Dat de gemeente tenminste 2 keer per jaar met ondernemersverenigingen de actuele en lopende zaken bespreekt.
- Na de afgesproken drie jaar het ondernemersfonds breed evalueren en dan de stand van zaken opmaken.

2.5 Gezonde agrarische sector

De leefbaarheid op het platteland hangt sterk samen met een gezonde agrarische sector. CDA Súdwest-Fryslân hecht veel waarde aan een vitaal buitengebied en streeft naar een goede balans tussen landbouw, recreatie en natuur. In het buitengebied is plaats voor de boer, de burger én de toerist. De echtheid en eigenheid van het gebied, de kleine kernen en dorpen, zijn voor CDA Súdwest-Fryslân zeer waardevol en belangrijk.

Bestaande agrarische bedrijven

Agrarische bedrijven zijn de belangrijkste economische dragers van het platteland. De schaalvergroting in de landbouw betekent ook de komst van grotere stallen. Landschappelijke inpassing is daarbij van groot belang. CDA Súdwest-Fryslân hecht waarde aan de Nije Pleatsmethode, waarbij gezamenlijk en vanuit meerdere disciplines naar het ontwerp van nieuwe stallen wordt gekeken.

Functieverandering

Als een agrarisch bedrijf stopt, komt er een boerderij leeg te staan. CDA Súdwest-Fryslân is voorstander van een nieuwe bestemming door bijvoorbeeld wonen, een klein bedrijf of een andere functie mogelijk te maken. Dat kan een zorgfunctie zijn of een andere vorm van eigentijds ondernemerschap.

Agrarisch natuurbeheer

Veel boeren in de gemeente doen aan agrarisch natuurbeheer en zijn lid van één van de collectieven in Súdwest-Fryslân. Ook spelen veel boeren een rol bij het onderhoud van het landschap. CDA Súdwest-Fryslân hecht waarde aan samenwerking tussen de verschillende organisaties op dit gebied en aan de positie van grondgebonden agrarische sectoren als de melkveehouderij.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Een duurzame ontwikkeling van de agrarische sector, duurzaam voor boer, dier én omgeving (niet of-of, maar en-en).
- Waarde hechten aan de rol voor boeren bij het onderhoud van het landschap.
- Nieuwe bestemmingen mogelijk maken voor vrijkomende agrarische gebouwen, mits dit niet tot problemen voor de omgeving leidt.

2.6 Nieuwe groene energie

Maatregelen voor vormen van nieuwe energie, aanpassing aan de veranderingen in klimaat en een meer circulaire economie worden deels op regionale of lokale schaal gerealiseerd. Op gemeentelijk niveau moet dit waar mogelijk ruimtelijk ingepast en verbonden worden met andere opgaven, zoals een gunstig vestigingsklimaat, stedelijke vernieuwing, aandacht voor landschap, natuur en mobiliteit, zodat 'werk met werk' gemaakt kan worden. Dit vraagt inzet van de hele samenleving.

Op veel terreinen loopt het bedrijfsleven voorop als het gaat om groene doelstellingen. CDA Súdwest-Fryslân wil graag een actieve rol spelen in dit proces. Leren van elkaar is daarbij van wezenlijk belang. Duurzaamheid moet een duidelijke plek krijgen bij onderwerpen als aanbesteding, bouwplannen en gebiedsontwikkeling.

Zelf energie opwekken

Het CDA Súdwest-Fryslân wil meer ruimte voor inwoners die zelf energie opwekken en pleit voor het wegnemen van obstakels en barrières bij initiatieven van buurten, verenigingen, coöperaties en bedrijven. Bij dergelijke initiatieven is het van belang dat de gemeente afspraken vastlegt over de te leveren prestaties.

Windenergie

Het Rijk heeft besloten dat de Friese opgave 530.5 megawatt wind voornamelijk in het IJsselmeer en op de kop van de Afsluitdijk gerealiseerd moet worden. Volgens het landelijke energieakkoord is de gedragscode het kader waarbinnen de omgeving meeprofiteert van de opbrengsten hiervan (lasten/lusten).

Verduurzamen van verkeer

Voldoende elektrische oplaadpalen en tankmogelijkheden voor groengas bevorderen het groene rijden. De gemeente geeft het goede voorbeeld door met duurzame auto's te rijden.

Afval

Het streven van zowel gemeente als inwoners (burgers en bedrijven) moet gericht zijn op: 1) voorkomen van afval, 2) hergebruik van afval en 3) recycling van afval.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Het goede voorbeeld geven door gecertificeerde groene stroom en gas te gebruiken.
- Bestaande windturbines respecteren, zolang er geen beter en goedkoper alternatief is.
- Voor uitsterfconstructies van bestaande windturbines actief zoeken naar gelijkwaardige alternatieven, samen met de provincie Fryslân.
- Een deel van de opbrengst uit windenergie terug laten vloeien naar de gemeenschap en dit geormerkt inzetten voor leefbaarheid en duurzaamheid.
- Afhankelijk van de uitkomst van de drie pilots, zonne-energieprojecten robuust opzetten.
- Zoveel mogelijk energiecoöperaties stimuleren.
- Prestatieafspraken maken met woningbouwcorporaties op het gebied van duurzaam wonen.
- Uitvoering van energiescans stimuleren en vervolgens bevorderen dat woningen energiezuiniger gemaakt worden, in afstemming met het duurzaam bouwloket.
- De circulaire economie een impuls geven door meer te recyclen en her-/samengebruik te bevorderen.
- Een rol voor duurzaamheid als onderdeel van aanbestedingstrajecten.
- Duurzaam bouwen en isolatie van de huidige woningen krijgen prioriteit. Duurzaamheid wordt een vanzelfsprekendheid.

2.7 Minder regels

We blijven werken aan het terugdringen van de hoeveelheid regels en aan het versimpelen van vergunningentrajecten. De gemeente kijkt meer 'naar wat wel kan, dan naar wat niet kan'. CDA Súdwest-Fryslân is daarom erg blij met de nieuwe Omgevingswet, die het aantal wetten en regels drastisch vermindert. Zoals het nu lijkt, treedt de wet in 2019 in werking. Het moet dan bijvoorbeeld makkelijker zijn een bouwproject te starten.

Dit sluit aan bij de bestuurlijke moed waar het CDA Súdwest-Fryslân voor staat: Veel minder regels en de verantwoordelijkheid leggen bij onze inwoners op het gebied van wonen, werken en recreëren.

3. Gezondheid

3.1 Beweging en vitaliteit

CDA Súdwest-Fryslân acht het van groot belang dat bewegen voor jong en oud een gemeentelijk speerpunt is. Sport en bewegen moet toegankelijk zijn voor iedereen. Sport brengt mensen samen, maakt weerbaar en speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden als teambelang en respect. Het draagt bij tot de leefbaarheid en het welzijn van mensen in buurten, dorpen en steden. Onze 'groene' gemeente leent zich bij uitstek voor bewegen en ontmoeten.

Dorpencoördinatoren, buurtsportcoaches, sportverenigingen, huisartsen, scholen en gebiedsteams werken nauw samen in het starten en stimuleren van sport en bewegen.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Dat de gemeente, in samenwerking met de zorgverzekeraars, aandacht schenkt aan een gezonde levensstijl, voorlichting en preventie.
- Sportfaciliteiten en sportclubs toegankelijk maken voor iedereen die mee wil en kan doen.
- Dat sportfaciliteiten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Gezonde sportkantines en gezonde scholen promoten omdat gezonde voeding van groot belang voor een gezond leven is.

3.2 Welzijn en zorg

CDA Súdwest-Fryslân is enthousiast over de succesvolle uitvoering van de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet. Ook vanaf 2018 willen we blijven investeren in deze geïntegreerde aanpak, waarbij de medewerkers in dienst zijn van de gemeente. Voor het CDA Súdwest-Fryslân is een belangrijk uitgangspunt dat de kwaliteit van de zorg leidend is - en niet de financiën - en dat de financiering van de zorg plaatsvindt vanuit de vraag naar zorg die mensen nodig hebben.

Hierin hebben de medewerkers van het gebiedsteam een faciliterende rol. Zij zijn de aanjagers en de verbinders en werken samen met alle andere betrokken partijen.

CDA Súdwest-Fryslân is blij dat de jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt, omdat het goed is dat er één regisseur is en één aanspreekpunt.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Toegankelijke gebiedsteams die zorgen voor direct beschikbare hulp.
- Dat in goed overleg met de hulpvragers, met hun gezinnen en hun mantelzorgers passende hulp wordt geleverd.
- Voldoende zorg en ondersteuning voor onze kwetsbare inwoners.
- Voldoende zorg en ondersteuning als mensen thuis willen blijven wonen.
- Dat de zorg en aandacht voor jongeren niet stopt als ze 18 jaar zijn; CDA Súdwest-Fryslân pleit voor een goede overgangsregeling voor de 18-plussers.
- Dat de gemeente jongeren en hun familie op tijd en duidelijk begeleidt, zodat ze niet tussen wal en schip raken.
- Het percentage voortijdige schoolverlaters nog verder terugdringen.
- Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt helpen aan werk, aan meedoen in de samenleving; van minder instroom naar meer uitstroom.
- Een gemeentelijke aanpak van de eenzaamheidsbestrijding.
- Dat mensen meer omzien naar elkaar.

4. Gemeentefinanciën

Het grootste deel van het inkomstenbedrag van de gemeentebegroting krijgt de gemeente van de Rijksoverheid. Slechts een beperkt deel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, deels opgebracht door onze inwoners. CDA Súdwest-Fryslân heeft de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de beschikbare financiële middelen.

Gemeentelijke uitgaven en inkomsten dragen bij aan een maatschappelijk doel. We zorgen dus ook voor voldoende reserves.

CDA Súdwest-Fryslân wil:

- Zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten als uitgangspunten voor het financieel beleid.
- Het uitgangspunt hanteren de belastingen jaarlijks met niet meer dan de indexering te verhogen, tenzij beleid vanuit Den Haag de gemeente dwingt om belastingverhoging te hanteren.
- Gezond financieel beleid voeren met voldoende reserves om calamiteiten op te vangen.

